

DECIZIE

23 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Ala Cobăneanu, Galina Stratulat

Iurie Bejenaru, Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Jordan Ana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale
„Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ganja Vladimir și Jordan Ana cu
privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015

c o n s t a ț ă

La 05 aprilie 2013 BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ganja Vladimir și Jordan Ana cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a menționat că, potrivit contractului de credit nr. 330/07 din 06
august 2007, BC „Moldindconbank” SA a acordat Anei Jordan un credit în sumă de
240000 lei, cu termenul de scadență la data de 06 august 2022. Întru asigurarea
îndeplinirii obligațiilor contractuale, pîrîtul Ganja Vladimir, în calitate de fidejutor, a
garantat băncii, conform acordului de fidejusiune nr. 1 din 06 august 2007, să execute în
mod solidar și integral obligația de rambursare a creditului și achitarea tuturor plăților
aferente ce rezultă din contractul de credit nr. 330/07 din 06 august 2007.

Menționează că, Jordan Ana nu-și onorează obligațiile contractuale privind
rambursarea creditului și plăților aferente acestuia, fapt ce a dus la acumularea unei
restanțe de 369772,96 lei. În adresa debitorului au fost expediate notificările nr. 14-3/3/3-
8306 din 12 iulie 2011 și nr. 14-3/3/3-8306 din 12 iulie 2011, prin care s-a solicitat
achitarea anticipată a sumei integrale a împrumutului și a dobînzilor aferente, însă
acestea au rămas fără răspuns. În același timp, în adresa fidejutorului Ganja Vladimir a
fost expediată reclamația nr. 14/3/3/3-8307 din 12 iulie 2011 cu aceeași solicitare de a fi
onorate obligațiile ce rezultă din contractul de credit nr. 330/07 din 06 august 2007 și
acordul de fidejusiune nr. 1 din 06 august 2007, însă aceasta la fel a fost lăsată fără
răspuns.

Solicită încasarea în mod solidar de la Jordan Ana și Ganja Vladimir în beneficiul BC

„Moldindconbank” SA a sumei de 369772,96 lei cu titlu de datorie și a sumei de 11093,19 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 iunie 2013 acțiunea a fost admisă integral, s-a încasat în mod solidar de la Jordan Ana și Ganja Vladimir datoria restantă în baza contractului de credit nr. 330/07 din 06.08.2007 formată din dobînda neachitată în mărime de 163842,94 lei, comision în mărime de 11856 lei, dobînda suplimentară pentru neplata la scadență a dobînzii în mărime de 163708,26 lei, dobînda suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de 30365,76 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat în mărime de 11093,19 lei, în total suma de 380866,15 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 apelul declarat de către Jordan Ana a fost respins și menținută hotărîrea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 octombrie 2014 s-a admis recursul declarat de Jordan Ana, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 și s-a restituit pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 s-a respins apelul declarat de Jordan Ana și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 iunie 2013.

La data de 15 septembrie 2015 Jordan Ana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca fiind tardivă și neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, acțiunea a fost înaintată cu omiterea termenului de prescripție extinctivă și prin urmare instanțele trebuiau să respingă acțiunea pe motivul invocat.

Susține că pricina a fost examinată în lipsa sa prin ce instanța de apel a interpretat eronat art. 108 din Codul de procedură civilă.

Menționează că instanțele eronat au încasat dobînzile la dobîndă contractului de credit nr. 330/07 din 06 august 2007.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Jordan Ana urmează a fi admis, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea încasării de la Jordan Ana și Ganja Vladimir în beneficiul BC „Moldindconbank” SA a dobînzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobînzii, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri de respingere a pretențiilor date din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 442 alin.(1) din Codul de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Verificînd legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 iunie 2013 în raport cu argumentele invocate în recurs Colegiul constată că acestea au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept material.

Potrivit art. 267 din Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 271 din Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

În conformitate cu art. 272 alin. (1) și alin. (9) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Cînd este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data ultimei prestații neexecutate.

Colegiul menționează că posibilitatea persoanei fizice sau juridice de a primi apărarea pe calea acțiunii civile reprezintă dreptul subiectiv la apărare pe calea acțiunii civile, denumit dreptul la acțiune. Apărut din cadrul raportului juridic civil, dreptul la acțiune reprezintă dreptul de a cere de la instanța de judecată emiterea hotărîrii, care ar admite acțiunea, sau dreptul la admiterea acțiunii. Așadar, prescripția extinctivă este termenul, la expirarea căruia în cazul în care acțiunea n-a fost înaintată, se stinge dreptul civil, apărut în urma existenței unei creanțe lichide și exigibile. Expirarea prescripției extinctive nu duce la încetarea a dreptului subiectiv civil încălcat, ci stinge dreptul subiectiv civil la apărare pe calea acțiunii civile. Dreptul subiectiv încălcat poate fi benevol executat de către persoana obligată și după expirarea prescripției extinctive.

În acest context, prescripția extinctivă trebuie înțeleasă ca termen care determină limitele de timp ale cerințelor respective, dispunînd de posibilitatea de exercitare silită în ordine judecătorească. Stabilirea termenilor de prescripție este îndreptată spre asigurarea funcționării normale a circuitului civil, stabilitatea ordinei de drept și a raporturilor patrimoniale deja apărute, disciplinarea participanților la circuitul civil și stimularea activității în realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor.

Colegiul remarcă că atît în apel cît și în recurs Jordan Ana a invocat expirarea termenului de prescripție extinctivă și a susținut faptul că BC „Moldindconbank” SA a cunoscut despre dreptul încălcat la data de 09.09.2009, însă a înaintat acțiunea la 05 aprilie 2013. La acest capitol, instanța de recurs menționează că supozițiile recurente vis-a-vis de prescrierea acțiunii nu sunt confirmate prin probe concludente în acest sens or, la materialele cauzei nu există pretinsa cerere de chemare în judecată înaintată de intimat la data de 09.09.2009 cu privire la executarea silită a dreptului la ipotecă potrivit contractului de ipotecă din 06.08.2007 ca mijloc de garantare a contractului de credit litigios invocată de recurent în susținerea prezumției cunoașterii dreptului încălcat.

Colegiul consideră ca fiind eronate raționamentele instanței de apel precum că avînd în vedere faptul că termenul scadent al contractului de credit nr. 330/07 din 06 august 2007 survine la 06 august 2022 prin urmare acțiunea este înaintată în interiorul termenului de prescripție extinctivă or, dreptul la acțiune se determină în funcție de criteriile prevăzute expres la art. 272 din Codul civil și nicidecum în dependență de data scadenței contractului.

Reieșind din faptul că la caz nu s-a confirmat de persoană în favoarea căreia a curs prescripția omiterea acesteia, Colegiul purcede la examinarea fondului pretențiilor înaintate de BC „Moldindconbank” SA.

Din materialele cauzei rezultă că, potrivit contractului de credit nr. 330/07 din 06.08.2007 BC „Moldindconbank” SA i-a acordat Anei Jordan un credit în sumă de 240000 lei pe un termen de 180 luni cu scadența la data de 06.08.2022. Potrivit clauzelor contractuale Jordan Ana s-a obligat să ramburseze creditul în rate lunare a câte 1333 lei începînd cu luna august 2007 și pînă la 06 august 2022 (vol. I f.d. 5-8).

La data de 06 august 2007 între BC „Moldindconbank” SA și Ganja Vladimir a fost încheiat contractul de fidejusiune în temeiul căruia ultimul s-a obligat să garanteze cu mijloacele proprii la rambursarea creditului și dobînzilor aferente izvorîte din contractul de credit nr. 330/07 din 06.08.2007 (vol. I f.d. 14-15).

Conform calcului datoriilor nerambursate pe contractul de credit nominalizat supra la data de 05.03.2013 din suma creditului acordat au rămas datorii restante în calitate de dobîndă – 163842 lei, dobînda suplimentară pentru neplata la scadența a dobînzii 163708,26 lei, comision – 11856 lei, dobînda suplimentară pentru neplata la scadența a creditului – 30365,76 lei, în total suma de 369772,96 lei (vol. I f.d. 19-49).

La data de 12.07.2011 în adresa lui Ganja Vladimir și Jordan Ana au fost înaintate reclamații cu privire la necesitatea stingerii obligațiilor de plată a sumelor menționate (vol. I f.d. 16-17).

Conform art. 9 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă pînă la proba contrară.

În conformitate cu art. 513 alin. (1) din Codul civil, Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Conform art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În corespundere cu art. 585 din Codul civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobîndă, se plătește o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Potrivit art. 1236 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobînda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Prin urmare, luînd în considerare faptul că Jordan Ana nu a rambursat creditorului BC „Moldindconbank” SA datoria restantă izvorîta din contractul de credit nr. 330/07 din 06.08.2007 reflectată în calculul datoriilor nerambursate, atît dînsa cît și fidejuserul Ganja Vladimir urmează să achite creditorului dobîndă contractuală în mărime de 163842 lei, comisionul în mărime de 11856 lei și dobînda suplimentară pentru neplata la scadența a creditului (dobînda de întîrziere) în sumă de 30365,76 lei cu excepția dobînzii suplimentare pentru neplata la scadența a dobînzii în mărime de 163708,26 lei care nu este susceptibilă încasării pe motiv că potrivit art. 619 alin. (4) din Codul civil, dobînzile

de întârziere nu se aplică la dobânzi. La încasarea sumei de 163707,26 lei instanțele de judecată eronat au aplicat norma de drept materială citată în contextul în care suma nominalizată constituie de fapt o dobândă de întârziere la dobânda contractuală care prin efectul legii este exceptată de la încasare.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele de judecată neîntemeiat au încasat de la Jordan Ana și Ganja Vladimir în beneficiul BC „Moldindconbank” SA dobânda suplimentară pentru neplata la scadență a dobânzii Colegiul ajunge la concluzia admiterii recursului declarat de Jordan Ana, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 iunie 2013 în partea încasării dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor date, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe se mențin.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de Jordan Ana.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 17 iunie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ganja Vladimir și Jordan Ana cu privire la încasarea datoriei în partea încasării de la Jordan Ana și Ganja Vladimir în beneficiul Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția înaintată de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ganja Vladimir și Jordan Ana cu privire la încasarea dobânzii suplimentare pentru neplata la scadență a dobânzii în sumă de 163708,26 lei ca neîntemeiată.

În rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe se mențin.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală